

Ik ben hem er ook erkentelijk voor, dat hij duidelijk heeft uitgesproken, dat de financiële kant van de zaak, zoals die door de Regering wordt voorgesteld, naar zijn mening juist is. De provincies hebben zelf om een vergoedingsregeling gevraagd voor statenleden. Het is ook mijn indruk, dat zij bepaald in staat zijn om die vergoedingen uit het eigen budget te betalen.

De geachte afgevaardigde heeft er vervolgens op gewezen, dat in een aantal vertegenwoordigende lichamen, als men kijkt naar de herkomst van de leden van die lichamen, het aantal ambtenaren nogal aan de forse kant is. Ik ben dat met de geachte afgevaardigde eens. Het is op zich ook helemaal geen goede zaak, dat de verdere ontwikkelingen zouden wijzen in de richting van een verdere 'verambtelijking' van de colleges van staten en van raden. Dat zou ook een verarming inhouden van de volksvertegenwoordiging op plaatselijk en provinciaal niveau. Vandaar ook, dat op een gegeven ogenblik de indiening is bevorderd van een wetsvoorstel — de titel hiervan heb ik niet meer exact in het hoofd — dat het mogelijk maakt voor degenen die geen ambtenaar zijn, maar wel volksvertegenwoordiger, zonder behoud van loon de werkzaamheden naar behoren te verrichten. Dit is dus een versterking van de positie van de niet-ambtenaren die volksvertegenwoordiger zijn. Het is een stapje op weg naar meer gelijkheid.

Een ander concreet punt is dat de financiële regels die gelden voor ambtenaren die volksvertegenwoordiger zijn, op het niveau waarover de geachte afgevaardigde spreekt, minder goed worden gemaakt. Zij worden ook naar beneden aangepast. De ambtenaren-centrales hebben zich daarin al enige tijd geleden kunnen vinden. Wat dat betreft wordt er ook een bepaalde stap gezet in de richting die de geachte afgevaardigde heeft bepleit. Ik ben met hem van mening dat het uiterst dienstig is voor het goed functioneren van de staten en raden dat degenen die het volk vertegenwoordigen, een zo breed mogelijke maatschappelijke achtergrond hebben en dat zo min mogelijk uit bepaalde groepen in de samenleving, bijvoorbeeld de groep van overheidsdienaren, relatief gezien, nogal veel volksvertegenwoordigers worden gerecruiteerd.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsontwerp wordt zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van het wetsontwerp **Instelling van een gemeente Lelystad en nadere vaststelling van de grens van de gemeente Dronten (15 455).**

De **Voorzitter**: Ik geeft het woord aan de heer Kolthoff voor het voorlezen van het verslag van de vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat.

□

De heer **Kolthoff** (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik neem aan dat ik het verslag niet behoef voor te lezen. Het is namelijk vrijwel gelijk aan het verslag dat ik zojuist zo gevoelvol mogelijk heb gedeclareerd. Ik neem aan dat ik hiermee kan volstaan.

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Netjes** (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil graag beginnen met namens mijn fractie onze erkentelijkheid te betuigen voor dit wetsontwerp. Naar mag worden aangenomen, is de kans groot dat de nieuwe gemeente Lelystad 1 januari 1980 een feit zal worden. Daarmee komt dan een eind aan een misschien wel noodzakelijke, maar toch wat vreemde situatie van: 'er niet helemaal bijhoren'. Uit eigen ervaring weet ik dat het voor de bewoners van de polders erg moeilijk is als men aan een buitenstaander moet uitleggen dat men niet in een gemeente woont, maar in een openbaar lichaam, en dat men geen gemeenteraad heeft maar een adviescollege. Het ergste komt nog als men moet uitleggen dat er geen burgemeester is maar een landdrost.

Een dergelijke structuur — ik heb het al gezegd — is misschien wel noodzakelijk, maar zij mag zeker niet te lang duren. Zo spoedig het maar even mogelijk is moet men de bewoners van deze gebieden in staat stellen hun eigen boontjes te doppen en dezelfde rechten en plichten uit te oefenen als bewoners van een normale gemeente.

Aan de overzijde is het wetsontwerp ook met instemming ontvangen, al waren er nog veel vragen, die men graag voor de datum van instelling van de gemeente tot een oplossing had zien gebracht. Mijn fractie deelt die bezorgdheid tot op zekere hoogte wel, maar is anderzijds door het beoog van de bewindsman in de Tweede Kamer tot de overtuiging gekomen, dat niet alles al panklaar kan zijn als tot instelling van een gemeente wordt besloten. De instelling van de drie vorige gemeenten in de Zuiderzeepolders heeft wel bewezen, dat het met veel

zorg gebeurt en dat veel dingen, waar tegen men aanvankelijk bezwaar had of waarvoor men bang was, best op hun pootjes terecht kwamen.

Toch is Lelystad wel iets anders dan Wieringermeer, Noordoostpolder of Dronten. Als Lelystad in 20 jaar zal moeten uitgroeien tot 100.000 inwoners moet er zeker met meer zorg en aandacht naar deze groeistad worden gekeken, dan bij andere groeisteden het geval is. Van groot belang zal dan zeker zijn goede verbindingen en werkgelegenheid.

Mijnheer de Voorzitter! Het is niet aan de orde nu en ik zou niet graag willen, dat u mij bij mijn eerste optreden in deze Kamer al terecht zou moeten wijzen, maar een spoedige aanleg van de A6 en de Almeerdespoorlijn zijn voor Lelystad van levensbelang. Daarnaast zal al het mogelijke moeten worden gedaan om de werkgelegenheid uit te breiden. Lelystad moet geen slaapstad worden met alle gevolgen van dien.

Mijnheer de Voorzitter! Ik zal hier niet verder op doorgaan. Nog maar enkele dagen geleden is deze materie uitgebreid aan de overzijde behandeld en wij hebben geen behoefte aan een herhaling. Er is echter één ding wat ons in hoge mate heeft bevreesd nl. het grote gemak waarmee men aan de overzijde de grenzen heeft gewijzigd. Ik wil dan niet te veel aandacht schenken aan de grenswijziging met de gemeente Dronten. Wij kunnen erin komen, dat de bewoners van de Zeebiesweg, die meer georiënteerd zijn op Biddinghuizen, alsnog naar de gemeente Dronten overgaan. Daartegen gaan onze bezwaren dan ook niet en naar ik heb begrepen ligt de Minister hier ook niet wakker van. Heel anders is het met het gedeelte dat over de Knardijk ligt in Zuidelijk Flevoland en dat door het aanvaarden van het amendement van de heer Dijkman en anderen is toegevoegd aan de in te stellen gemeente Lelystad.

Wij vinden dat een onbegrijpelijke zaak. Hier zijn vele bezwaren aan verbonden:

1. Een groot gedeelte is natuurgebied dat dan door de gemeentegrenzen wordt gedeeld.
 2. De adviesraad van Almere verzet zich ertegen.
 3. Dit gebied is nog in ontwikkeling en is nog niet voldoende in cultuur gebracht.
 4. Vooreerst moet nog rekening worden gehouden met de komst van een gemeente Zeewolde.
 5. Lelystad is toch groot genoeg?
- Er is in het huidige structuurplan plaats voor 120.000 inwoners in een

Netjes

zeer ruim gebied. Er is geen sprake van een keurslijf. Er zijn gemeenten in ons land met veel meer inwoners die nog niet de helft van de beschikbare grond hebben. Eigenlijk is er maar één argument dat voor het amendement-Dijkman kon pleiten. Er komen namelijk in het middendeel van het geclaimde gebied waarschijnlijk landbouwkundige instituten die voor een deel al vestigingen hebben aan de andere kant van Lelystad. Maar dat is toch geen argument om een gemeentegrens te gaan verleggen? Als deze instituten er komen, zullen zij zeker ook bindingen hebben met andere gemeenten dan Lelystad. Trouwens, de instituten die al in Lelystad zijn gevestigd, hebben dit ook en dat geeft geen enkel probleem. Ook in de gemeenten Dronten en Noordoostpolder zijn dergelijke instituten gevestigd, en voor zover ons bekend heeft dit nog nooit aanleiding gegeven tot moeilijkheden, laat staan het verleggen van gemeentegrenzen. Nu is men aan de overzijde zover gegaan dat men sprak over het definitief vaststellen van de gemeentegrenzen. Dat is ons grootste bezwaar. Zo lang Almere nog geen gemeente is en er nog geen beslissing is genomen of er een gemeente Zeewolde komt, moet men niet spreken van 'definitief vaststellen', maar kan men best volstaan met te zeggen dat de grenzen voorlopig zo worden vastgesteld. Wij zien het nu toch al bij Dronten? Daar vindt nu al een correctie plaats. Ook in de gemeente Noordoostpolder zijn al enkele grenswijzigingen tot stand gebracht, met name met de gemeente Urk.

Daarom hadden wij het een wijs besluit gevonden als de zuidwestelijke grens van Lelystad voorlopig was vastgesteld langs de Knardijk. Dit is een natuurlijke, althans visuele grens. Als er dan over enkele jaren wat meer duidelijkheid is over Almere en Zeewolde, kan men immers nog zien of het noodzakelijk is de grens te verleggen. Lelystad dan groter maken zal vast gemakkelijker gaan dan verkleinen.

Deze Kamer moet zich vóór of tegen dit wetsontwerp uitspreken. Laat er geen twijfel over bestaan, dat wij voor de instelling van de gemeente Lelystad zijn, maar wij hebben ernstige bezwaren tegen het verleggen van de zuidwestelijke grens over de Knardijk en het spreken over een definitieve grens. Deelt de bewindsman deze mening en is hij bereid, bij de instelling van de gemeente Almere of bij de tot-

standkoming van een gemeente Zeewolde de gevolgen van het amendement-Dijkman, getoetst aan de praktijk, nog eens te bezien?

Minister Wiegels: Mijnheer de Voorzitter! Zeer terecht heeft de geachte afgevaardigde de heer Netjes, die ik gaarne feliciteer met zijn eerste redevoering in dit Huis, gezegd dat de kans bijzonder groot is dat Lelystad op 1 januari 1980 gemeente wordt. De Regering is de volksvertegenwoordiging, Tweede Kamer en uw Kamer, bijzonder erkentelijk voor het feit dat zij op zo korte termijn dit wetsvoorstel heeft willen behandelen. Het kan nu zeer tijdig in het Staatsblad verschijnen; Lelystad kan op 1 januari 1980 gemeente zijn.

Ik ben het ook met de geachte afgevaardigde de heer Netjes eens, als hij stelt dat instituties, zoals het openbare lichaam en de verschillende facetten die eraan zijn verbonden, in beginsel niet te lang moeten bestaan en dat het van groot belang is, zodra het mogelijk is, de inwoners van een bepaald gebied, in dit geval Lelystad, een eigen raad te geven met eigen volksvertegenwoordigers, opdat dezen via eigen bevoegdheden het belang van het gebied en de bewoners ervan kunnen dienen.

De geachte afgevaardigde heeft vervolgens gezegd dat de Tweede Kamer naar zijn mening met groot gemak de grenzen heeft gewijzigd. Hij heeft gezegd dat de Minister van het amendement dat beoogde, de bewoners van de Zeebieweg voortaan Drontenaren te laten zijn, niet wakker zou liggen. Dit is inderdaad het geval. De heer Netjes heeft gezegd dat dit voor de door de Regering voorgestelde westelijke grens, de Knardijk, anders is.

Ik ben het met de geachte afgevaardigde erover eens dat voor de wijziging hiervan een zeer bijzonder argumentatie – misschien moet ik spreken van een non-argumentatie – in de Tweede Kamer naar voren is gebracht. Ik heb getracht, de Tweede Kamer van aanvaarding van het amendement af te houden. Nu ik heb gezegd dat ik de geachte afgevaardigde complimenteer met zijn maidenspeech en ik denk aan het debat van de vorige week, was het mij liever geweest, als hij namens de CDA-fractie in de Tweede Kamer had gesproken. Het was niet gelopen, zoals het nu is gelopen.

Via de verlegging van de gemeentegrens volgens het amendement wordt een natuurgebied doorsneden. Dit dient niets. Verder bestaat de kans dat wordt vooruitgelopen op de ontwikke-

lingen in Almere en Zeewolde. De geachte afgevaardigde heeft al gezegd dat Lelystad de grensverlegging niet nodig had. De gemeente wordt hiervan rijker – dit zal een rol hebben gespeeld – maar nodig, bij voorbeeld vanwege overwegingen betreffende de ruimtelijke ordening, heeft Lelystad de verlegging niet. Het oorspronkelijke voorstel was al een buitengewoon ruime jas.

De geachte afgevaardigde heeft erop gewezen dat de Tweede Kamer heeft gezegd, de grenzen van Lelystad nu definitief te willen vaststellen. Wat is overigens bij het leggen van grenzen tussen gemeenten definitief? Het is altijd mogelijk, ter zake met wetswijziging te komen. De geachte afgevaardigde heeft gevraagd, of de Regering straks, bij het bezien van de vraag, of en zo ja wanneer – het gaat hierbij natuurlijk met name om het wanneer – Almere gemeente wordt, ook als zij de vraag beziet, wat er precies met Zeewolde zal gebeuren, deze zaak opnieuw in ogenschouw wil nemen. Ik ben bepaald hiertoe bereid. Als ik kijk naar de grens zoals zij nu is getrokken en naar de bezwaren die hiertegen kunnen worden ingebracht – zoals de heer Netjes ook heeft gedaan – kan ik mij heel wel voorstellen, dat wij bij een nieuwe gemeentelijke indeling na Lelystad tot een partiële grenswijziging zullen moeten komen. Als wij tot deze conclusie komen, zal ik indiening van een daartoe strekkend wetsontwerp bepaald bevorderen.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsontwerp wordt zonder stemming aangenomen.

De vergadering wordt van 16.04 uur tot 16.28 uur geschorst.

De Voorzitter: Ik deel mede, dat ik na overleg met het College van Senioren heb besloten, over de afdoening van de motie-Vonk-van Kalker c.s. te beslissen na afloop van her reces.

Aan de orde is de behandeling van het wetsontwerp **Wijziging van de Kleuteronderwetswet en de Lageronderwetswet 1920 (15 449).**

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **Kolthoff** (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De voorganger van de huidige bewindsman heeft reeds aan de voorbereiding van het nu aan de orde zijnde wetsontwerp gewerkt. De huidige bewindsman is al ongeveer ander-